

B 276/kultur

Fremlagt av:
Nordisk Ministerråd

Behandles i:
Kultur- og utdanningsutvalget

J.nr. 12-00217-2

Ministerrådsforslag om strategi for det nordiske kultursamarbei- det 2013-2020

Under henvisning til:

de nordiske kulturministrenes møte den 26. april 2012, foreslår Nordisk ministerråd en ny strategi for det nordiske kultursamarbeidet som skal gjelde fra 2013 til og med 2020.

De nordiske kulturministrenes samarbeid er stadfestet i Helsingforsavtalen, § 1 (trådte i kraft 1. juli 1962) og Avtale om kulturelt samarbeid (trådte i kraft 1. januar 1972).

Den nåværende strategien for det nordiske kultursamarbeidet utløper i 2012. Arbeidet pågår med å utforme en ny strategi. Den nye strategien skal vedtas av de nordiske kulturministrene i MR-K 02/12, som finner sted under Nordisk råds sesjon 2012 i Helsingfors.

Nordisk ministerråd har under arbeidet med strategien utvekslet tanker og utkast med Nordisk råds kultur- og utdanningsutvalg. Dette har gitt viktige innspill til arbeidet. Dialogen skal fortsette, slik at strategien kan utgjøre et godt grunnlag for en omforent utvikling av det nordiske kultursamarbeidet. Videre dialog er også viktig for arbeidet med å finne felles løsninger på de utfordringene vi står overfor i Norden.

Den nye strukturen som ble etablert etter reformen på kulturområdet er blitt evaluert innenfor rammen av den gjeldende strategien. Evalueringen viser at strukturen er innført på en god måte og danner et solid grunnlag for det videre samarbeidet.

Evalueringen peker videre på muligheter for en økt grad av politiske prioriteringer og en styrket dialog med ulike aktører innen kultursektoren i Norden. Som følge av dette, skal det i arbeidet med den kommende strategien ses spesielt på ministrenes muligheter for å gjennomføre prioriterte og strategiske satsinger, samt å sikre en god dialog med flere deler av kultursektoren.

Arbeidet med å utvikle en ny strategi har også gitt mulighet for å innlede en prosess med bred deltakelse fra kunst- og kulturfeltet i Norden. Det har vært avholdt en rekke workshops og dialogmøter samt et nordisk forum med deltakere fra bl.a. nasjonale kulturmyndigheter, amatør- og frivilligsektoren, Nordisk råd, eksperter og nordiske institusjoner som Nord-Forsk, Nordens velferdssenter og Nordbuk.

Nordisk Råd

B 276/kultur

Fremlagt av:
Nordisk Ministerråd

Behandles i:
Kultur- og utdanningsutvalget

J.nr. 12-00217-2

En grunnleggende forutsetning for det nordiske kultursamarbeidet er prinsippet om nordisk nytte: at samarbeidet skjer på områder der de nordiske landene har felles interesser og utfordringer. Gjennom erfarings- og kompetanseutveksling og nettverksbygging skal Norden som region utvikles og styrkes. Det nordiske språkfelleskapet skal fremmes og understøttes. Kultursamarbeidet skal være basert på en bærekraftig utvikling. Et bredt forankret kultursamarbeid utvikler fellesskap og samhold i Norden og vil dermed bidra til sammenhengskraft i de nordiske velferdssamfunnene.

Det nordiske kultursamarbeidet skal forvalte nordisk kulturarv innen historie, kultur og språk og på denne måten sikre en kontinuitet. Samtidig er det nødvendig å innlemme nye kulturuttrykk og impulser. Endringer i kulturlivets og kunstens rammebetingelser, i befolkningssammensetning, teknologi med mer stiller krav om fleksibilitet og fornyelse.

De fem hovedtemaene i strategien for det nordiske kultursamarbeidet for 2013-2020 er *Det bærekraftige Norden*, *Det kreative Norden*, *Det interkulturelle Norden*, *Det unge Norden* og *Det digitale Norden*. Ved hjelp av disse hovedoverskriftene ønsker kulturministrene å fange opp endringer og utfordringer i dagens samfunn generelt, og på kulturområdet spesielt. Det vil samtidig være behov for ny kunnskap om hvordan disse endringene påvirker kulturlivet. Arbeidet med å utvikle et kunnskapsgrunnlag skal derfor prioriteres i arbeidet med å gjennomføre strategien. Med det relativt sett begrensede budsjettet som de nordiske kulturministrene rår over, er det vesentlig å styrke samspillet mellom det nordiske og det nasjonale nivået. Det er nødvendig å sikre at de midlene som står til rådighet er en del av en strategisk innsats, der samspillet mellom det nordiske og nasjonale er en garanti for at det oppnås reelle resultater.

De nordiske kulturministrene har i MR-K 01/12 besluttet følgende:

- Tittelen for den nye strategien er *Strategi for det nordiske kultursamarbeidet*.
- Tidsrammen for strategien er 2013-2020. Den forholdsvis lange tidsperioden reflekterer at langsiktige temaer krever langsiktig arbeid.

Målsettingene og tekstene til de fem temaene skal besluttes av Kulturministrene i MR-K 02/12, 31. oktober. Det kan derfor bli foretatt mindre endringer i teksten.

Det bærekraftige Norden

Mål: Nordisk kulturliv styrker bærekraften i de nordiske samfunnene ved å være tilgjengelig og involverende.

Et vitalt kunst- og kulturliv er nødvendig i et moderne samfunn. Kulturopplevelser og kulturaktiviteter er viktige for sosial utveksling, identitetsutvikling og inkludering der tillit, respekt og sosiale bånd kan etableres mellom innbyggerne. Kunst og kultur utfordrer og utvikler oss som enkeltmennesker og som samfunn, og bidrar slik til et bærekraftig samfunn. Derfor er det viktig at tilgangen til et mangfold av kunst- og kulturopplevelser er god og at alle har muligheter til å uttrykke seg gjennom kunst og kultur. For å løse noen av de store utfordringene som de nordiske velferdssamfunn står overfor, er det nødvendig med en helhetstenkning som

omfatter flere sektorer og politikkområder. Satsing på kultur har stor betydning for andre samfunns mål, som næringsutvikling og arbeidsplasser, integrering og inkludering, helse, læring og kreativitet.

Nordisk Råd

Det kreative Norden

Mål: Norden står frem som en levende, dynamisk og kreativ kulturregion.

Kunst og kultur er hjørnesteiner i det nordiske samarbeidet. Gjennom de nordiske institusjonene og programmene understøttes alt fra kollektive kulturuttrykk til enkeltkunstners arbeid. Ministerrådet for kultur skal stimulere og støtte kultur- og kunstproduksjon av høy kvalitet. Det nordiske sektorovergripende samarbeidet skaper forutsetninger for å utvikle nordisk eksport til globale markeder. Parallelt prioriterer de nordiske landene arbeidet med å fremme kulturelle og kreative næringer. Et sterkere og mer langsiktig samarbeid skal bidra til et styrket nordisk hjemmemarked, økt økonomisk vekst og økt internasjonal gjennomslagskraft. Ved hjelp av kulturspesifikke målsettinger for de kreative næringene skal det nordiske varemerket styrkes.

Det interkulturelle Norden

Mål: Alle innbyggerne i Norden kjenner seg hjemme og er kulturelt delaktige i Norden.

Kultursektoren tilbyr felles arenaer og møteplasser for samarbeid, dialog og meningsutveksling. Et aktivt og dynamisk kulturliv som manifesterer seg i et mangfold av kulturuttrykk, er en sentral del av et inkluderende samfunn. Det handler om "ulike kulturers eksistens og likeverdige samspill, samt muligheten for å skape felles kulturytringer gjennom dialog og gjensidig respekt" (Unescos konvensjon om vern og fremme av mangfoldet av kulturuttrykk). Det nordiske kultursamarbeidet skal bidra til åpenhet og inkludering og speile mangfoldet i det nordiske fellesskapet. Kultursamarbeidet skal også fremme den nordiske språkforståelsen. Den styrker både integreringen av fremmede kulturer og opplevelsen av nordisk kultur. Allmennkringkastingsselskaper, kulturinstitusjoner og andre som skaper og formidler kunst og kultur spiller en viktig rolle i å synliggjøre det nordiske mangfoldet.

Det unge Norden

Mål: Barn og unge i Norden skaper, tar del i og har synspunkter på kunst og kultur.

Barn og unge har en viktig plass i det nordiske kultursamarbeidet. De nordiske landene har et felles syn på barn og unge og erkjenner barns og unges rettigheter og muligheter til innflytelse over sine egne liv. Det er vesentlig at både barne- og ungdomskultur prioriteres innenfor de nordiske støtteordningene. Ministerrådet for kultur skal se på mulighetene for at barn og unge involveres i beslutningsprosessene som påvirker dem. Det nordiske samarbeidet må forholde seg dynamisk til barns og unges kulturelle uttrykksformer. Gjennom det nordiske kultursamarbeidet øker interessen for de nordiske språkene hos barn og unge. Litteraturen spiller en særlig rolle. Såvel fysiske som digitale møteplasser skal stimulere til en økt interesse for kunst og kultur blant barn og unge.

Det digitale Norden

Mål: Nordisk kultur drar full nytte av den digitale teknologien.

B 276/kultur

Fremlagt av:
Nordisk Ministerråd

Behandles i:
Kultur- og utdanningsutvalget

J.nr. 12-00217-2

Digitaliseringen innebærer store muligheter for Norden i en stadig mer globalisert verden. Den fører med seg muligheter for felles opplevelser – kulturelle og språklige - og kan på den måten fremme nordisk samhold. Det nordiske kultursamarbeidet skal utnytte ny teknologi i arbeidet med å verne om yrings- og pressefriheten og sikre tilgangen og kjennskapen til nordisk kunst og kultur. Digital formidling er en viktig del av arbeidet for å demokratisere tilgangen til kulturtilbud. Den nordiske opphavsrettsmodellen skal utvikles på demokratisk grunnlag, og nordisk allmennkringkasting og kvalitetsfilm skal gis de beste forutsetninger, slik at et bredt tilbud blir tilgjengelig for alle. Fortsatt forskning på området og økt mediekunnskap skal styrke fremtidige muligheter for innbyggerne i Norden.

Strategien skal tjene som styringsdokument for institusjoner og samarbeidsorganer innenfor det nordiske kultursamarbeidet og dermed bidra til at strategien realiseres og følges opp løpende.

Dette vil kunne skje på ulike måter:

- I institusjonenes egne virksomhetsmål samt mål- og resultatkontrakter og årsrapporteringer. Institusjonene oppfordres til å sette opp virksomhetsmål, som konkretiserer hva strategiens overgripende mål innebærer for egen virksomhet.
- I budsjettekster som angir prioriteringer for kommende år
- I de strategiske satsninger som *MR-K beslutter om*
- *Ved at samarbeidet mellom de nasjonale kulturmyndigheter og det nordiske kultursamarbeid styrkes*
- *Ved at dialogen intensiveres på alle nivåer*
- Ved et årlig kulturforum der de nordiske institusjonene og samarbeidsorganene skal diskutere hvilke hindre og muligheter som finnes for å realisere strategien på policy-nivå med temaer som skal prioriteres i Kultur- og kunstprogrammet
- I formannskapsprogrammene

I 2016 skal det gjennomføres en midtveisevaluering, som skal undersøke framdriften i arbeidet med å realisere strategiens målsettinger, - om strategiens målsettinger fortsatt er relevante, eller om det finnes behov for justeringer.

Nordisk Råd

B 276/kultur

Fremlagt av:
Nordisk Ministerråd

Behandles i:
Kultur- og utdanningsutvalget

J.nr. 12-00217-2